

Veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

Mustvee Vallavalitsus (reg kood: 77000364; aadr: Tartu tn 28, Mustvee linn, Mustvee vald, Jõgevamaa) on esitanud Keskkonnaametile 09.10.2023 veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotluse Puhkeala sadam kinnistule (registriosa nr 2762950; katastritunnus 42001:001:0598) paadisliipi ehituseks Avijõe (VEE1056900) süvendamiseks mahus 96 m³ ja tahkete ainete uputamiseks mahus kuni 70,08 m³ Lohusuu alevikus Mustvee vallas Jõgevamaal, registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 01.02.2022 taotlus nr T-RVV/1020947 (DM-126066-1).

Keskkonnaamet kontrollis taotluse vastavust nõuetele ning pidas täiendatud taotlust piisavaks veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotluse menetluse algatamiseks.

Taotletav tegevus ei ole keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi ka *KeHJS*) kohaselt olulisega keskkonnamõjuga tegevus. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang tuleb Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus nr 224*) § 11 lg 7 kohaselt anda veekogu süvendamisele mahust alates 100 kuupmeetrit. Seega arvestades tegevuse väikest mahtu, ei oleks vajalik keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindangu andmine, kuid kavandatav tegevus toimub III kaitsekategooria liikide euroopa harjuse (*Thymallus thymallus*) ja võldase (*Cottus gobio*) leiukohas, mis on kaitstav loodusobjekt looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) järgi, mille tõttu peab määruse nr 224 § 15 p 8 järgi andma eelhindangu.

KeHJS § 6 lg 2 p22, määruse nr 224 § 1 lg 1 ja § 15 p 8, KeHJS § 6¹ lg 3 ja § 11 lg-te 2 ja 4 kohaselt peab loa andja andma eelhindangu selle kohta, kas selline tegevus, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoides muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti, on olulise keskkonnamõjuga tegevus ning kaaluma KMH algatamise vajalikkust. KeHJS § 11 lg 2³ järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast.

KeHJS § 11 lg 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lg-s 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lg-s 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, veeseaduse § 198 lg 2 kohaselt on antud juhul otsustaja Keskkonnaamet KeHJS tähenduses.

I. EELHINNANG

KeHJS § 6¹ lg 3 järgi annab Keskkonnaamet eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi *määrus nr 31*).

1.Kavandatav tegevus

1.1.tegevuse iseloom ja maht

Veekeskonnariskiga tegevuse registreerimise taotlus esitati Puhkeala sadam kinnistule (registriosa nr 2762950; katastritunnus 42001:001:0598) paadisliipi ehituseks Avijõe (VEE1056900) süvendamiseks mahus 96 m³ ja tahkete ainete uputamiseks mahus kuni 70,08 m³.

1.2.tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähi- piirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Mustvee valla arengukava 2018-2030 järgi on valla elanikkond koondunud Peipsi järve äärsele alale. Idaosast piirneb vald Peipsi järvega. Valla pindala on ligikaudu 615 km². Mustvee valla suurimaks ressursiks turismi arendamisel on Peipsi järv ja selle äärne ala. Kitsaskohtadest on ära toodud Peipsi järve vähest ära kasutatust ja veeturismi pakkujate puudust.

Mustvee valla üldplaneeringus¹ on ära toodud, et planeering toetab atraktiivse elu- ja töökeskkonna loomist, mis soodustab valda elama asumist ja elama jäämist. Kogu valla elukvaliteedi tagamiseks on eelkõige oluline valla keskuste: Mustvee linna, Avinurme aleviku, Lohusuu aleviku ja Voore küla läbimõeldud ja terviklik arendamine. Üldplaneeringus on ette nähtud Puhkeala sadama kinnistule avaliku kasutusega paadisliipi rajamine.

Paadislip ja juurdepääsutee kajastub alal kehtivas Lohusuu aleviku puhkeala detailplaneeringus (2012). Nende rajamisega olulist keskkonnamõju ei kaasne ning tegevus on kooskõlas ranna ja kalda kaitse eesmärkidega.

1.3.ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Tegevus on kavandatud avalikult kasutatavas veekogus. Mõju põhjaveele ei ole, töökorras tehnika kasutamisel ei ole põhjavee või pinnavee saastumise ohtu.

1.4.tegevuse energiakasutus

Tööde käigus otseselt energiakasutust ei kaasne.

1.5.tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Taotletava tegevusega ei kaasne saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Ajutiselt võib tõusta töötsooni vees heljumi sisalduse tõus, mis peale tööde lõppu normaliseerub. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat müra.

1.6. tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Ehitamisel tekkivad jäätmed tuleb käidelda vastavalt kehtivatele õigusaktidele.

¹ Mustvee vallavolikogu 28.09.2022 otsusega nr 42 kehtestati Mustvee valla üldplaneering, mis kehtib alates 01.10.2022.

1.7.tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Kui tegevuse läbi viimisel kasutatakse tehniliselt korrasolevaid masinaid, ei kaasne veekogu töödega tavapäraselt avariolukordade esinemist.

1.8.tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Tegevusega ei kaasne eeldatavalt suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

2.1.olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Tööde piirkond asub Avijõe suudmes, mis on avalikult kasutatav veekogu, mille ääres on 4 m ulatuses kallasrada. Kallasraja edasist kasutamist kavandatav tegevus ei mõjuta, küll aga võib tööde ajal olla järve kallasraja kasutamine töötava tehnika tõttu häiritud.

Tegevuse eesmärk on rajada avalikult kasutatav paadislipp Avijõe suudmesse.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada. Tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulist mõju märgaladele, kallastele ega pinnavormidele.

2.2.alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Avijõe pikkus on keskkonnaportaali andmetel 52 km ja valgala pindala 400,8 km². Järve keskmine sügavus 8 m, suurim sügavus 17,6 m ning tüpoloogiliselt kuulub heledaveelised ja vähese orgaanilise aine sisaldusega jõed (tüübid IB, IIB, IIIB) hulka. Veekogu kuulub kas osaliste lõikudena või tervikuna riigi poolt korrashoitavate ühiseesvoolude loetellu.

Tööde teostamise koht asub III kaitsekategooria liikide euroopa harjuse (Thymallus thymallus) ja võldase (Cottus gobio) leiukohas.

Looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) § 48 lg 4 kohaselt rakendub piiritlemata II ja III kategooria kaitsealuse liigi elupaigas isendi kaitse. *LKS* § 55 lg 6 kohaselt on keelatud kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal.

2.3. keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Avijõe puhul on tegemist III kaitsekategooria liikide leiukohaga, kus elab kaks kaitsealust kalaliiki. euroopa harjus (Thymallus thymallus) ja võldas (Cottus gobio). Viimane mainituist

eelistab elamiseks madalama veega ning kiviseid lõike, on varjatud eluviisiga ning võrdlemisi paikne kala. Kuna planeeritud paadislipp asub aeglase vooluga ning jõe sügavama lõigul, siis suure tõenäosusega võldase elukvaliteeti tulev arendus koos ujukvaidega ei mõjuta. Harjuse elu ja kudepaigad jäävad samuti pigem ülesvoolu, kuna liik eelistab kudedat kärestikel ja elutseda nende vahelistel sügavatel lõikudel ja alal, kus veetemperatuur püsib aastaringselt madal. Seega võib öelda, et harjus on Avijõe suudmepiirkonnas pigem eksikülaline ning planeeritavad ehitused selle liigi elu samuti ei mõjuta.

2.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Kavandatud tegevused (paadislipi ehitamine) ei ohusta inimeste tervist ega heaolu. Pigem paraneb tööde tulemusel inimeste heaolu.

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Veekogust paadislipi ehitamise eesmärgil sette eemaldamisel (mahus 96 m³) ja tahkete ainete paigutamine (mahus 60 m³ kive ja 10,08 m³ betooni) veekogu põhja ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevused keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse tähenduses.

Töödega veekogu sees kaasneb tööde perioodil tavapärasest suurem heljumi esinemine tööde piirkonnas ning otseselt häiritakse tööde ala põhjaelustikku. Tööde alal ja selle läheduses muutub tööde perioodil vesi hägusemaks. Kuna planeeritud paadislipp asub aeglase vooluga ning jõe sügavamas lõigus, siis heljumi kandumine töötsoonist eemale ei ole eeldatavalt väga laialdane ning vähene mõju on ajutine (tööde aegne).

Kuna töid on kavas teostada väljaspool kalade kudeaega, ei kaasne tegevusega olulist mõju veekoguga seotud elustikule. Arvestades Avijõe kaldajoone kogupikkust ning tööde ala suurust (u 4 m jõe kaldaala), ei ole tööalal toimuv ajutine häiring järve vee-elustiku elutingimusi ohustav.

3.1.mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus

Avijõe pikkus on 52 km. Tööde piirkond hõlmab kaldalõiku, mis on kogu Avijõe kaldajoont arvestades väga väike osa. Lohusuu alevikus on kohalikke elanikke Mustvee valla kodulehe andmetel 309, sellele lisanduvad turistid, kes soovivad kasutada tulevikus paadislipi.

Kaevetööd veekogus võivad põhjustada veekogus heljumi tavapärasest suuremat esinemist. Tegemist on siiski tööde ajal töötsoonis esineva häiringuga, mis taastub peale tööde lõppu ning mille mõju kogu veekogu aspektist lähtudes on väheoluline.

Tegevusest on otseselt mõjutatud ala, kus tegevus toimub. Tegevuse eesmärk ja lõpptulemus on elanike jaoks positiivne kuna paraneb ligipääs Peipsi järvele.

3.2.mõju ilmnemise tõenäosus

Tööde ajal tavapärasest suurem heljumi sisaldus veekogu töötsoonis on tõenäoliselt võimalik. Kuid tegemist ei ole olulise keskkonnamõjuga, vaid ajutise tööde perioodiga seotud häiringuga, mis peale tööde lõppu normaliseerub.

3.3.mõju tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus

Veekogu süvendamine on ühekordne tegevus. Seega on tegemist peamiselt tööde ajal esineva

väheldase mõjuga. Peale tööde lõppu häiring veekogule lõpeb ning veekogu veekvaliteet on eeldatavalt endine.

3.4.mõju piiriülesus

Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.5.mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Tööd ei toimu Natura 2000 võrgustiku alal. Läheduses (ca 250 m) asub Sahmeni hoiuala.

3.5.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Tööd ei toimu Natura 2000 võrgustiku alal.

3.5.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Tegevus ei ole järve elupaiga säilitamise eesmärkide ja meetmetega vastuolus ning see ei ohusta Sahmeni loodusala kaitse-eesmärgiks oleva elupaigatüübi seisundit, Avijõe ja Peipsi järve omadusi ega ohusta järve seisundit tervikuna.

3.7.ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

- Tööd tuleb teostada võimalikult madala veeseisu korral.
- Muda ja praht tuleb kaldalt eemale viia või laotada kõrgemale suurveeaegse üleujutatava ala veepiirist.
- Katkestada setteid tekitavad tööd valingvihmade ja suure tuule korral, kui veetase lühikese aja jooksul tõusta suurvee aegse tasemeni.

4. Eelhindangu järelendus

Keskkonnaameti hinnangul puudub Avijõe süvendamisel mahus kuni 96 m³ oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik alljärgnevatel põhjustel:

1. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale.

KeHJS § 11 lg 8¹ kohaselt KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lg 1 p 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lg 2 järgi, kui eelhindangu järelenduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise, esitatakse eelhindangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

Lähtudes käesoleva eelhindangu tulemustest ning KeHJS § 6¹ lg 1 p 6 kohasest teabest puudub vajadus kavandatava tegevuse erisuste või keskkonnameetmete järele muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks.

II. MENETLUSOSALISTE ÄRAKUULAMINE

KeHJS § 11 lg 2² alusel saatis Keskkonnaamet 23.10.2023 kirjaga nr DM-126066-2 keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu koos eelhinnangu ja veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu eelnõuga registreeringu taotlejale ja Mustvee Vallavalitsusele seisukoha küsimiseks vastamistähtajaga 06.11.2023. Haldusmenetluse seaduse § 16 lg 2 kohaselt kui teine haldusorgan ei ole arvamust määratud tähtajaks andnud ega tähtaega pikendanud, võib taotluse lahendada teise haldusorgani arvamusega. Mustvee Vallavalitsus edastas 31.10.2023 e-kirjaga nõusoleku eelnõudele, registreeritud 07.11.2023 kiri nr DM-126066-3.

III. OTSUSTUS

Lähtudes eeltoodust, veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlusest, arvestades KeHJS § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22, § 9 lg 1, § 11 lg 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, § 12 lg 1¹ p 1, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lg 1 ja § 15 p 8, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“, otsustab Keskkonnaamet:

- 3.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Mustvee Vallavalitsuse veekeskkonnariskiga tegevuse taotluse menetluse raames.**
- 3.2. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud, samuti kavandatava tegevuse erisused ja keskkonnameetmed muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks.**

(allkirjastatud digitaalselt)
Emma Krikova
juhtivspetsialist
veeosakond

Kairit Kriis
vanemspetsialist
veeosakond

Jaanika Koppel
spetsialist
looduskasutuse osakond

Jarko Jaadla
vee-elustiku spetsialist
jahinduse ja vee-elustiku büroo